

ostal pri tistem načelu o vlogi književnosti in njenem družbenem pomenu, ki ga je deloma sprejel od Celestina, deloma pa ga je sam izgrajeval in se je ta osnova spričo lastnega naprednega socialnega razvoja samo še utrjevala. Zaradi socialnoidejne in narodnopolitične fiziognomije pisatelja je očitno, da Podlimbarski ne spada med zapoznele realiste, ampak zastopa specifično družbeno kritično realistično smer, ki jo samostojno razvija ob moderni, vendar socialna in nacionalna misel kljub naprednosti ne moreta odtehtati nekaterih oblikovnih slabosti Masljevega literarnega dela (str. 217, 250 idr.). Avtor študije je za izčrpno vsestransko osvetljevanje problematike vestno pritegnil vse razpoložljivo gradivo: poleg slovstvenih del samih še pisateljeve obsežne dnevniške zapiske, zadevno strokovno literaturo in sočasno publicistiko, posebej še delavsko. Kljub pronicljivi raziskavi so seveda ostala nekatera mesta, kjer enodušne in do kraja prozorne sodbe o Masljevih nazorskih stališčih ali idejnih vplivih ni bilo mogoče podati. Razprava je pisana stvarno in trezno, v objektivnem in primerno zavzetem slogu. Preglednost in bralnost bi se dali še nekoliko povečati z nekaterimi strnitvami (omejitev ali odprava ponavljanj, ki so sicer delno namenska) in manjšimi premiki med osnovnim besedilom ter opombami — pa kakšna tiskovna napaka bi lahko odpadla.

Na koncu naj vendarle izrazim tudi obžalovanje: da razprava zaradi disertacijske, problemsko zožene in poudarjene zasnove ni monografija o pisatelju, čeprav ji je precej blizu. Ker je težišče v skladu z zastavljeno nalogo in naslovom razumljivo na prikazu socialne in politične misli, pač najbolj pogrešamo popolne, celostno podane umetnostne podobe literarnih del in tudi najpomembnejšega med njimi — romana Gospodin Franjo. Kolikor je namreč v Rotarjevi razpravi oblikovne analize, izhaja pretežno iz idejne, kar seveda za zaokroženo predstavo ne zadošča. Mislim, da ima tak »davek« znanosti včasih tudi svojo senčno stran, ker pač nujno zožuje krog bralcev, ne da bi smeli upati na novo priložnost za čisto monografsko obdelavo.

Lepo opremljena izdaja (opremil Zdravko Vatovec) nehotе vzbuja občutek »sprave« med Slovensko matico in nesrečnim avtorjem romana Gospodin Franjo, ki ju je nemila usoda malo ločila. Vendar dvomim, da smo naš dolg Podlimbarskemu s tem do kraja poravnali. Mar ne bi bil prehud paradoks, da bi prav naš čas odpisal pisatelja in njegov jugoslovanski roman kot zgolj — literarnozgodovinski primerek? Zares bi se morali včasih zamisliti.

Stanko Kolnik
PA Maribor

GLAGOLI S ČUSTVENO OBARVANO PRIPONO

Doslej znano: Glagole navadno tvorimo z glagolskimi priponami; so pa tudi izjeme, ko jih delamo z neglagolskimi priponami. Glede na pomen jih delimo na tiste, ki imajo manjšalni ali ljubkovalni pomen (*-k-, -čk-, -ic-, -lj-*: čičkati, strelčkati, stopicati, skakljati), in na tiste, ki imajo večalni pomen (*-ast-, -ih-*: lomastiti, sopihati). Manjšalne pripone so iste kot pri samostalnikih (dedek, konjiček, kravica), le *-lj-* tam ni znan. (Prim. J. Toporišič, Slovenski knjižni jezik 2, 109, 110.)

Da bi ugotovila, koliko je takih glagolov, sem pregledala listkovni odzadnji slovar pri katedri za slovenski knjižni jezik na fil. fak. v Ljubljani.

Od glagolov z manjšalnim in ljubkovalnim pomenom je večina iz otroškega sveta:

Pripone *-c-, -ic-* in *-inc-*: obrodcati (popackati — otrok je obrojen, popackan), ujcati (ujčkati, ujčkati), kakcati, tekcati, jokcati, papcati, pupcati — stopicati — kotalincati, balincati.

Pripone *-lj-, -iclj-, -enclj-*: bincljati, cincljati (pozibavati — cincljati otroka), mahljati, dihljati, tekljati, crkljati (prim. cartati), brskljati, jezljati (jezikati), bodljati, žvižgljati,

cucljati, brodljati (na drobno brodit), sesljati (sesati), gugljati, skakljati, srkljati, cukljati, grizljati, racljati, kobacljati — stopicljati — drobencljati.

Pripone *-k-*, *-čk-*, *-nčk-*, *včk-*: ljubkati (ljubkovati), čičkati, flackati (mazati, packati), tackati (tacati), srečkati (srečati), dričkati (dričati), pogledkati, tapkati, capkati, (capati — otrok capka), hlipkati, ležkati, božkati — pojčkati, molčkati, smučkati, igráčkati, poljubčkati, stojčkati, smejčkati se, molčkati (moliti), objemčkati — spančkati — pivčkati (piti).

Glagoli iz živalskega sveta imajo iste pripone: krulincati (kruliti — mladi prašički krulincajo), jezljati (kača jezlja), drencljati (drencati — konjička sta veselo drencljala), čohljati, skakljati, čivkljati, sesljati (sesati), trepkati (trepati, migati — pes treпка z repom, ušesi), kokodajskati (kokodajsati: kokoš), škrabljati.

Glagoli iz narave: bodcati (trava bodca izpod krtin; bodcek — popek), migljati, pihljati, šumljati, šumotljati, brizgljati, pokljati (suhe vejice pokljajo), škripljati, rosljati (po malem rositi), švigljati.

Drugi glagoli s pomanjševalnim pomenom: kodrcati (kodrati lase), nasekljati, rezljati, strugljati, tolkljati (tolči), brenkljati, dremljati, strelčkati (streljavkati — po malem streljati), izbodkati (izbosti), pijuckati (stalno po malem piti), jamičkati (delati jamice za krompir), krhljičkati (krhljati), vihljati, sukljati.

Poglejmo še n a g l a s. Pri glagolih s pripono *-k-* je naglas, razen pri tapkáti, flackáti, capkáti, tackáti in žlebkáti (tudi žlébkati), pred glagolsko pripono: srébkati, zíbcati, ljúbkati, poglédkati, hlípcati, léžkati, bóžkati, dričkati, sréčkati, mólčkati, trépkati, kokodájskati, streljávkati, bódkati, pijúckati. — Pri priponi *-čk-* je naglas vedno na podstavi: igráčkati se, poljúbčkati, sméjčkati, pójčkati, stójčkati, krhljičkati, jámičkati. — Pri glagolih s pripono *-c-* je naglas na korenu: bódcati, újcati, obródcati, balíncati, kódrcati. Toda koracáti in stopicati. Glagoli s pripono *-lj-* imajo naglas vedno na glagolski priponi: racljáti, stopicljáti, drobencljáti, bincljáti, cincljáti itd. Pripona *-inc(ati)* je vedno naglašena: kotalíncati.

Glagoli z večalnim pomenom imajo najbolj pogosto pripono *-ast-* (mikástiti, lomástiti, drmástiti, dirjástiti — medved drmastí po goščavi) in *-ih-* (sopihati, udrihati, dirjíhati — dirjihati čez travnik in skozi grmovje). Našla sem tudi glagol s pripono *-oh-* (drnjohati — smrčeč trdno spati). Naglas je v vseh primerih na podstavi.

Glagole, katerih pripone imajo manjšalni ali ljubkovalni pomen, uporabljamo za majhna, nebojlena bitja, živali in rastline ter opise naravnih dogajanj. Glagole z večalnim pomenom pa uporabljamo ob dejanju, ki ga človek ali žival opravlja močneje kot navadno: sopihati = močno dihati, udrihati = močno tolči, dremavhati = trdno dremati, mikastiti = močno tepsti, pretepati.

Neda Šilar
Ljubljana

SLOVSTVENA VEDA V SLAVISTIČNI REVIJI 1967 IN 1969

D. Pirjevec, Vprašanje o Murnovi liriki, 1967, 28—63.

Razprava se dotika pesništva Josipa Murna, tega najčistejšega lirika slovenske moderne, vendar predvsem prvin slabše vrednosti. Slovenska slovstvena kritika te pomanjkljivosti pripisuje pesnikovi mladosti, nezrelosti, skratka konkretnemu psihofizičnemu ustroju njegove osebnosti, avtor pa vidi vzroke za razkroj lirskega ustroja v temelju Murnovega pesništva, v odnosu do narave. Razkrajanje lirske strukture je razkrajanje lirskega subjekta samega, pogojeno z njegovo notranjo protislovnostjo in protislovnostjo narave kot njegovega temelja.